

søndag den 17. januar 2021

Pusjkin - den poetiske frihedskæmper

Alexander Pushkin

Lyriske digte i udvalg

Det Poetiske Bureaus Forlag 2020

Af Carina Wøhlk.

Verden 2020-21 er af lave. Pandemi. Terrorhandlinger i Europa. Netop overstået valggys i USA. Og et lille forlag på Nørrebro udgiver Pushkin. Pushkin? Hvad skal vi med en russisk rimsmed, der døde som 37-årig i en duel efter en menage a trois? Hvad har en 1800-tals romantisk digter at sige ind i vores virkelighed?

Det Poetiske Bureau udvider i dette efterår forlagets lommebiblioteksserie med nogle af Alexander Pushkins lyriske digte. Bogen er lige til at proppe i lommen. Men dér skal den ikke blive. Den skal læses.

Æres den, som æres bør

Udgivelsen rummer et bredt udsnit af Pushkins lyriske digte i Bo Svodas mundrette og musikalske gendigtning. I digtsamlingen kommer læseren omkring så forskellige genrer som kærlighed, natur, politik, metafysik og satire. Som det nævnes i introduktionen, er genrerne ”særdeles flydende hos denne store digter” (se s. 11). Og netop introduktionen, som både er veloplagt og oplysende, byder på en pudsig detalje. Det fremgår simpelt hen ikke, hvem der har skrevet det. Kun skribentens initialer kan lede læseren på sporet: S.O. Efter en henvendelse til forlaget blev mysteriet opklaret. Manden bag forordet er Stanley Opmann. Ophavsmanden til bogens fine illustrationer er heller ikke nævnt. Ifølge forlaget står Mark Tholander for stregerne. Æres den, som æres bør.

Alexander Pushkin

LYRISKE DIGTE

i udvalg

Hvem var han så, denne Pushkin? Alexander Pushkin var både digter, dramatiker og prosaist. Af mange anses han for at være Ruslands nationaldigter par excellence – og grundlæggeren af moderne russisk litteratur. Noget af en bedrift for en mand, der døde så ung.

Pushkin gik på mange måder fra at være vidunderbarn til at blive enfant terrible. Han fødtes ind i en russisk adelsfamilie med en sagnomspunden historie og udviklede sig med årene til notorisk skørtejæger og politisk naiv provokatør. I sit korte og intense liv, som bød på både stor kreativitet, samfundskritisk virksomhed, eksil, elskovsintriger og hjertelige venskaber, nåede Pushkin at suge mest muligt ud af livsmarven. Og det vidner hans digte også om.

Passionerede pennestrøg

Fælles for Pushkins lyriske digte er et overmål af vid, vitalitet og varmbloedighed. Digteren skriver med glimt i øjet og lidenskab i pennen. I deres enkle skønhed rammer digtene ofte ind i noget helt eksistentielt. I digtet Dybt i Sibiriens miner hedder det: Kærlighed og venskab skal sprænge/jeres dystre ensomheds lænker (se s. 42). Ordene er skrevet til Pushkins venner, der blev sendt i eksil i Sibirien i 1826, men de er også vedkommende for en verden, der flere århundreder senere vrider sig i en viral spændetroje.

Pushkins måske mest kendte digt Profeten fortæller om hans selvbevidsthed som sandhedsvidne med et særligt kald: Brænd alle hjerter med dine ord (se side 51). Den opfordring tog han til sig. Hans digte er flammetail, der opildner til kamp for kærlighed og frihed. Som der står i efterskriftet: ”Han tolererede ikke nogen form for tvang” (se s. 115). Hans digte gløder af frihedstrang og modstand imod alt det, der ”forvrængede en generøs impuls” (se s. 88).

Udgivelsen munder ud i et elegant efterskrift, der består af bearbejdede uddrag af den fransk-armenske forfatter Henri Troyats levnedsskildring Pushkin – en biografi, som også kan købes hos Det Poetiske Bureaus Forlag. Efterskriftet rækker læseren en forståelsesnøgle og en form for baggrundshistorie for flere af digtene. Det gør kun læseoplevelsen endnu dybere. Pushkin er et vigtigt bekendtskab.